

שיעורי "היא שיחתי" מיועדים ללומדי הדף היומי המבקשים להעשיר את הלימוד עם "נושא מעניין לקחת הביתה".

הם כוללים נושאים לדיון, פולמוסים, חיזוקים, לקחים, קושיות, הקשרים לפרשת השבוע והמועדים, ועוד ועוד.

מטרת השיעורים לעורר שיח תורני גם לאחר שהלימוד הסתיים. בבית או בעבודה, עם האשה או הילדים, בשבתך בביתך ובלכתך בדרך.

מנחות לד היא שיחתי

נושאים לשיחה ודיון
לקחת מדרך הגמרא אל משעולי החיים

הרגעים הללו הם רגעי מצוה קדושים. זאת השעה בה אפשר לחנך את הילדים לאמונה, שמחה, זריזות, וותרנות, שלוה, עליצות... ועוד ועוד מעלות עליונות וקנייני נצח שישפיעו עליהם ועל בני בניהם. אל תפסידו את זה.

חריפות | בשביל מה צריך בית הכנסת...

והנה, בהלכות מזוזה אנו לומדים שבית המדרש הוא ביתם של תלמידי חכמים [ולכן מחמירים לקבוע שם מזוזה, כמבואר בשו"ע רפ"ז סעיף י]. ולפי מה שנתבאר פירושו של דבר הוא שאינו צריך סיבה להגיע לשם, אלא אדרבה צריך סיבה לצאת משם.

שמעתי פעם מחסיד גור זקן אחד: מה הכוונה בהוראה שה"שטיבל" יהיה כמו הבית שלך? שכשם שכשאתה בתוך הבית אין מקום לשאול אותך "בשביל מה אתה פה", כי הרי זהו מקומך, כך צריך להיות ה"שטיבל": המקום שאינך צריך סיבה להיות בו. אתה שם כי זהו מקומך.

פעם אחת ישבנו אצל מו"ר הגאון רבי דניאל בעלסקי שליט"א עם כמה מחברי בית הכנסת, באיזה עניין הנוגע לקיומו של בית הכנסת. אמר הגר"ד: לפני שנדון על עצם הנידון, ברצוני לשאול כל אחד ואחד "לשם מה צריך את בית הכנסת". החלו להשיב, זה אומר בשביל התפילה הבוערת וזה אומר בשביל לימוד התורה במתיקות, זה אומר להשראת השכינה בשכונה וזה אומר לקירוב רחוקים, וכו' וכו', עד שהגיעו אל האחרון, איש 'פשוט', שפתח ואמר בתמימות: **בשביל שכאשר אשתי 'זורקת אותי מהבית' בשעת מריבה, יהיה לי לאן לברוח...** אמר הגר"ד: זוהי התשובה הנכונה ביותר!...

פנימיות | חשיבותה של הכניסה אל הבית

התורה מלמדת אותנו שעיקר המזוזה נועדה לשעת הכניסה אל הבית ולא לשעת היציאה מן הבית. צריך להבין מדוע. והרי מטרתה

דקדוק | בית מלשון ביאה

הגמרא אומרת ש"ביתך" נדרש "ביאתך". נראה כאן בגמרא ש"בית" הוא מלשון "ביאה", ושוב ראיתי בשם המלבי"ם ששם "בית" שורשו מפועל "ביאה", המקום שאליו באים, ולכן דורשת הגמרא מכך שלא כתוב "דירתך" אלא "ביתך" שהיינו ב"דרך ביאתך".

וצריך להבין, הרי כל מבנה שבעולם "באים" אליו, ולמה דווקא מקום דירתו נקרא "בית" - מקום ביאתך.

אבל הביאור הוא שבכל מקום שבעולם אדם בא לתוכו בשביל איזו מטרה, מה שאין כאן הבית - אדם בא לשם כי זהו מקומו.

משפחתיות | לא להפסיד רגעים של "בית"

יש כאלו ששוכחים דבר זה. לדידם - הגעתם אל הבית משמשת אך ורק לאכילה או למנוחה, להתארגנות או לרחצה. זהו "בסיס היציאה" שלהם אל מרחבי העולם. הם כל כך טועים, הבית הוא הנחלה של האדם, שם עליו להאיר ולצמוח.

בספר "יאירו" על חנוכה, כתבתי כך: "לא בכדי זמן ההדלקה הוא בשעה שבה מתקבצים כל בני המשפחה הביתה, שעת ערב. כמו שאמרו חז"ל במסכת פסחים שהטעם שזמן בדיקת חמץ בתחילת הלילה משום שזו "שעה שבני אדם מצויים בבתיהם", ופירשו הראשונים שאז חוזרים ממלאכתם "יצא אדם לפעלו ולעבודתו - עדי ערב", שעת ערב היא שעת ההתקבצות הביתה, המפגש המשפחתי. זאת השעה שצריך לרומם ולהאיר.

יש גברים החוששים מ"שעת ההשכבה"... הם מעדיפים להתעכב בפקקים או להאריך את תלמודם בבית המדרש ולהגיע לבית שקט ונקי, בחלוף סערת ההשכבה, המקלחות והפיג'מות... גבר כזה "קונה" שקט ורוגע-מדומה תמורת הפסד רגעים משפחתיים יקרים מפז. הזכרונות והתמונות שיהיו נצורים בלב ילדיו עד זקנה ושיבה - לא יכללו אותנו... הוא מוותר על השפעה וחיבור אמיתי עם ילדיו רק בשביל עצלנותו...

עלון "היא שיחתי" מיסודה של אגודת "לוחמי הדף" בראשות ידידי הרב אהרן צופיוף לחיזוק ועידוד עמידה באתגרי לימוד הדף היומי. מרגיש בודד במערכה? מנסה לעמוד בקצב ולא מצליח? הצטרף אלינו, איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק! להצטרפות לקבוצות השונות של "לוחמי הדף" צור קשר במספר 054-824-9119

לאחר כמה דקות נכנס הרב לבית, מיד הגישה הרבנית כוס תה להרב זצ"ל והתיישבה ליד השלחן, ופתח תחילה הרב לספר להרבנית: יצאתי בבוקר מהבית ועליתי על אוטובוס מס' 12 עד רחוב הנביאים ומשם עליתי בעלייה ולא היה קשה לי כל כך, והמשכתי לכיוון רח' שטראוס עד שהגעתי לגאולה ומשם פניתי לביתו של רבי יחזקאל סרנא זצ"ל וכיבד אותי מאד, שוחחתי עימו בבעייה של וועד הישיבות, הרי את יודעת שדעתי הוא שיש צורך להרחיב את המשתתפים באסיפות וברצוני היה שרבי יחזקאל סרנא ישתתף בקביעות, מכיון שאת הרי מכרת אותו - הלא אמרו חכמים אשה מכרת יותר מאנשים - ואם הוא ישתתף יחייב יותר את ההחלטות לכולם... כך המשיך להסביר לה, ולבסוף אמר: רבי יחזקאל סרנא רצה ללות אותי עד האוטובוס ולא הסכמתי רק שילוה אותי עד הכביש, היה לי ספק אם לנסוע במונית או באוטובוס, אך העדפתי לבסוף לנסוע באוטובוס וממש היה מן השמים כי פגשתי באוטובוס אחר הפועלים מדפוס התחייה ששם אני מדפיס עכשיו חלק מחזון יחזקאל ואמר לי שכבר למעלה משבוע ימים גמרו להדפיס כמה גליונות ויושבים באפס מעשה, אינני יודע למה לא הודיעו לי על זה, הרי את יודעת כמה אני לחוץ שיגמרו מהר, ויש לי עוד שלשה גליונות מוכנים, אילו הייתי נוסע במונית לא ידעתי מכל זה...

כך המשיך לספר לה. אח"כ קם מהשלחן וניגש אלי ואמר לי "סלח לי על שלא התייחסתי אליך כל הזמן אך ב"ה זכית לראות במו עיניך איך צריך לקרב את הרבנית, הרי כל היום נמצאת לבד בבית ואני חייב לשתף אותה במהלך היום..."

הוסיף רבי יחזקאל ואמר לי: זכיתי ב"ה לזקנה וזהו רק בזכות החסד שאני עושה בבית לשתף אותה ולנסות לשפר לה מצב רוחה.

מסיים המשגיח זצ"ל: כך נהגו גדולי עולם כשתתרגל בכך כמה פעמים לא תוכל אח"כ לשנות את דרכיך ולהפסיק לספר ואז ינעם לך כל ימי חיך.

מחקר | גם איטר פונה קודם כל לימין!

בגמרא שלנו מבואר שהמזוזה לימין הנכנס כי זוהי "דרך ביאתך". ובאמת בימינו קובעים כל המחקרים שכשאדם נכנס למקום מסויים הוא פונה קודם כל לימינו.

היצרנים הגדולים מתקוטטים ונאבקים על "הקיר הימני" של רשתות השיווק הגדולות. מחקרים גילו שכ-90% מהלקוחות פונים ימינה באופן טבעי ברגע כניסתם לחנות. לכן, הקיר הימני נחשב ל"נדל"ץ יוקרתי" (Power Wall) להצגת מוצרים חדשים, רווחיים או פריטים לקנייה דחופה.

המותגים גדולים משלמים סכומי עתק לרשתות השיווק כדי להבטיח את מקומם באזורי ה"פרימיום" - הצד הימני של המעברים. לעיתים המאבק הוא על הצבת מוצר חדש מימין למוצר הקיים והמוכר, כדי

של המזוזה להזכיר לנו ייחוד השם, ולכאורה צריך לזכור זאת כאשר יוצאים אל שווקי החיים וטרדותיהם, יותר מאשר כשחוזרים אל הבית בשעת הערב. לא?

אנו למדים כאן על חשיבותה הגדולה של שעת הכניסה הביתה. הרמ"ק בתומד דבורה כותב שכאשר אדם יוצא החוצה מביתו הוא נמצא בסכנה גדולה, כי הוא פורש מן השכינה הנמצאת שם על אשתו, ולכן הוא צריך להיזהר להתדבק בשכינה ע"י תפילת הדרך ולימוד התורה, עד שהוא מגיע לשעת החזרה, בבואו מן הדרך, שאז זמן עונת מצווה, ושכינה נפתחת למעלה לקבל נשמות קדושות, ע"ש.

רגע הכניסה אל הבית, הוא הזמן שבו האדם מכניס את כל האוצרות שהביא בחוץ, בתפילה ולימוד, מצוות ומעשים טובים, משא ומתן באמונה ויושר, ומכניסם עמו אל תוך ביתו. לכן הקב"ה רוצה שהכניסה אל הבית תהיה מתוך אמונה וידיעת ייחודו.

זוגיות | איך נכנסים הביתה?

והנה, הגמרא אומרת שאדם מכניס רגל ימין תחילה. וכבר עורר הקהילות יעקב, הרי זהו דוקא כאשר מתחיל את הליכתו אבל הרי הנכנס נמצא באמצע הליכתו הביתה וצועד ברגל ימין ושמאל לסירוגין וא"כ מדוע פשוט לגמרא שהוא מכניס את הימין תחילה?

כמדומה שיש כאן רמז איך נכנסים הביתה. רואים אנו שלא נכנסים במרוצה ובחיפזון ובהלה, אלא על גזליו ירחף, משתהה מעט קודם הכניסה, לפנות דעתו מטרדות היום, ולהעלות חיך על פניו, וידוע מנהג הגרש"ז אויערבאך לסדר את מלבושיו לכבוד השכינה שבביתו, שלא יראה 'מוזנח' בפני רעייתו...

יועצי זוגיות מאריכים בחשיבותם של הרגעים הראשון של הכניסה הביתה. זה לא זמן המתאים לביקורת או לתלונות, זה זמן של מאור פנים ונעימות, חיך וקירבה.

מעשה רב | איך התנהג החזון יחזקאל כשנכנס הביתה

זכינו לקבל הצצה לביתם הקדוש של החזון יחזקאל וביתו, בספרו של המשגיח הגרמ"א שטרן זצ"ל:

הייתי פעם אצל הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל לצורך ענין מסויים של הישיבה. כשבאתי לביתו לא היה בבית. אמרה לי הרבנית שהרב צריך להגיע כל רגע והמתנתי לו בביתו.

העמקה | לטוטפות - תכשיט!

התוספות מבארים שלפי הפשט "טוטפות" זהו תכשיט המעטר את הראש, כמו שמצאנו במסכת שבת הנידון האם מותר לאשה לצאת בשבת עם הטוטפת - עיטור שמקיף את ראשה מאוזן לאוזן.

מה הכוונה שהתפליץ תכשיט? מה תכשיט בזה?

בשביל לבאר את העניין אנו צריכים להבין מה הם התכשיטים: התכשיטים מסמלים את ההתקשרות בין בני הזוג. שימו לב, שכל התכשיטים - בפרט אלו שמשתייכים לנישואין ולאהבה - מבטאים קשירה ואיזוק. הצמיד - אזיק. השרשרת - עול. העגיל - רציעה, חתימה. טבעת - איזוק. (גם הכומז - כתוב ב"שפתי חכמים" שהוא נועד לבטא סגירה ושמירה). המכנה המשותף לכל התכשיטים: אנו קשורים ומשועבדים זה לזה.

[בדור המדבר גם לגברים היו תכשיטים, כי גם הם מקושרים לנשותיהם, אבל הם "פרקו את הנזמים אשר באזניהם" לעגל הזהב. כלומר, הם העדיפו את עגל הזהב על פני ההתקשרות שלהם לנשותיהן שהתנגדו נחרצות לעבודה זרה].

יש כאן דבר עמוק: התכשיטים מבטאים את ההתפארות שלנו בהשתעבדות ובהגבלה שלנו לבני הזוג. מערכת הנישואין היא מערכת מחייבת, אבל דוקא בגלל שהיא מחייבת - היא מקשרת ומחברת. אנו לוקחים את האזיקים של הנישואין ועושים אותם לתכשיט.

אם חתן יאמר לכלתו תחת החופה: יקירתי, אני כל כך אוהב אותך, ואת כל כך אוהבת אותי, אז בואי נעניק אחד לשני את המתנה הגדולה מכל, את החירות! חירות מכל מחוייבות ושיעבוד, תעשי מה שאת רוצה, איך שאת רוצה, מתי שאת רוצה. את לא חייבת לי כלום. אתם יכולים להבין לבד שהכלה תברח הביתה... נישואין זאת מערכת שמקשרת בין האהובים ע"י התחייבות והגבלה, ע"י אזיקים שהם עונדים על הזרוע, על האצבעות, על הצוואר, על הלב!..

איננו רוצים בחירות גמורה ובפריקת כל עול, אנו רוצים להיות בני חורין לבחור איזה עול להניח על צווארנו, לבחור למי להתקשר, למה להתחייב. אבל חיים ללא מחוייבות - הם חיים בודדים ועצובים מאד.

שימו לב, גם עבד ואדון משועבדים זה לזה, גם הלווה משועבד למלווה, גם המעסיק והעובד מחוייבים זה לזה, אבל הם לא עושים מזה תכשיט! מדוע? כי השיעבודים הללו לא נועדו לקשר ולחבר ביניהם. מערכת הנישואין נועדה לחבר בין השניים באמצעות ההשתעבדות וההתחייבות זה לזה. היעד הוא לא מערכת החיובים ח"ו, אלא הדרך להתקשר ולהתחבר לאחד. לכן זה תכשיט.

הוא אומר, התכשיט בא להביע התקשרות, התחייבות, כניסה בעול של אהבה.

כך הם התפליץ - תפליץ הם תכשיט. "טוטפות" הוא שם של תכשיט.

שהעין הסורקת משמאל לימין תיתקל בו מיד לאחר זיהוי המותג המוכר.

והנה, כבר עוררו הפוסקים מדוע איטר לא יצטרך לקבוע המזוזה בצד שמאל, ובפרט אם מתגורר לבדו בביתו או שכל בני ביתו גם הם איטרים.

אמנם, מחקרים בתחום הנורופסיכולוגיה מצאו כי בקרב בני אדם קיימת הטיה כללית לכיוון ימין הנובעת מצורת הפעילות המוחית, ולא נמצא הבדל משמעותי בזה בין ימניים לשמאליים!

לפי"ז יש ליתן טעם מדוע גם האיטרים צריכים לקבוע המזוזה בימנים, כי גם הם פונים תחילה אל עבר הצד הימני.

מעניין לדעת | המזוזה הפתוחה בישיבת עטרת שלמה

"יכול יכתבנה על האבנים" מכאן הוכיח הגרי"ש אלישיב זצ"ל שגלגול הקלף אינו מעכב, כי אם לא כן איך היה אפשר להעלות על הדעת לכתוב את המזוזה על האבנים, הרי היא איננה מגולגלת.

מעניין לציין שבישיבת "עטרת שלמה - ראשון לציון" קבעו מזוזה זעירה בפתח חדר ארון הקודש, והיא **איננה מגולגלת**.

הישיבה פרסמה על כך הבהרה:

"המזוזה שתיקבע במשקוף הזהב של 'חדר הקודש', פסגתו של הארון, עוררה כמה וכמה דיונים הלכתיים מעניינים שנדרשו אליהם גדולי תלמידי החכמים שבהיכלי התורה שעל ידי ישיבת עטרת שלמה. האם הפתח הלזה חייב לכתחילה במזוזה. לא רק משום הספרים, אלא בשל מהותו כארון קודש. (כמובן שלא גרע ממקומות רבים בימינו שאנו נוהגים מזוזה למרות שאין חיוב ודאי).

אולם פרט ייחודי אחד, מעורר את תשומת הלב יותר מכל, והוא היותה של המזוזה פתוחה. הקלף ובו הפרשיות פרוש וגלוי לכל, מוגן מאחורי זכוכית עבה וחסונה. **הקלף אינו מגולגל כנהוג, על פי פסק אחד מגדולי ההוראה בדורינו שליט"א**. שכן, אם יש מקום שבו אין צורך לגלגל את המזוזה כדי לשמור על שלימות הקלף וקדושת הפרשיות, הרי זהו כאן, בפתח חדר הקודש של ארון הקודש בהיכל הישיבה הקדושה."

תכשיט זהב סביב הראש. כמי שאומרת: אני עונדת עטרה לראשי את הקשר עם בעלי. כך אומרת כנסת ישראל לקב"ה, אני מתפארת בקשר שלנו. זה המשמעות של ענידת תכשיטים. גם הקב"ה קושר את עצמו בקשר אהבה אתנו, חז"ל אומרים ש"הקב"ה מניח תפילין וכתוב בהן "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". מה הכוונה שהוא "מניח תפילין"? שהוא מתפאר בהתקשרות שלנו ובהתחייבות שלו אלינו בברית נצח. "מלך אסור ברהטים" - הקב"ה אסור וקשור באהבת המצוות שלנו. ראו ברש"י שם.

בהנחת התפילין אנחנו קושרים על הזרוע שלנו קשר של אהבה, עונדים על האצבעות טבעת אהבה, טבעת אירוסין, ע"י כריכת הרצועות, אנו אומרים אז: וארסתיך לי לעולם, וארסתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים, וארסתיך לי באמונה - וידעת את ה'. כלומר, במה את - כנסת ישראל - תהיי מאורסת לי? בכך שתרגישי מחוייבת לצדק, ליושר, לחסד, לרחמים, לאמת, ולידיעת ה'.

אח"כ מניחים את התפילין על הראש. בזמן הקדום היה לכל אשה